

نوفل لوشاتو در دوران حضور امام خمینی

۲۵ بهمن ۱۴۰۳ ساعت ۱۶:۰۷

این مهاجر بزرگ با کاروان کوچک همراهش، برای خدا، به سوی خدا و در راه خدا، هجرتی تاریخی و سرنوشت ساز را آغاز نمود و معظم له در محله نوفل لوشاتو در حومه پاریس اقامت گزید. در مدت اقامت چهارماهه امام در پاریس، نوفل لوشاتو، به مهم‌ترین مرکز خبری جهان تبدیل شده بود...

نوفل لوشاتو نام یکی از دهکده‌های کوچک و زیبا در فرانسه است که گرچه به دلیل موقعیت طبیعی خود تا حدودی شناخته شده بود؛ اما بسیاری آن را به دلیل حضور امام خمینی در این دهکده شناختند. نوفل لوشاتو، آخرین تبعیدگاه امام بود. ایشان در مهر ۱۳۵۷ عراق را به سمت نوفل لوشاتو ترک کردند. البته اقامت در نوفل لوشاتو به انتخاب امام صورت نگرفت؛ بلکه به اجبار و توافق پنهانی حکومت ایران و عراق بود. با این حال آنچه که اتفاق افتاد تحولاتی خاص و به دور از انتظار بود که باعث شد تا نوفل لوشاتو به یکی از کانون‌های مهم اخبار روز دنیا تبدیل شود.

تبعید امام از عراق به فرانسه

امام در سال ۱۳۴۳ و بعد از اعتراض به موضوع تصویب کاپیتولاسیون به دستور شاه به ترکیه تبعید شد. زمان اقامت و به عبارتی تبعید امام به ترکیه مدت زمان زیادی طول نکشید و بعد از گذشت چند ماه مقامات ترکیه به دلیل فشار افکار عمومی، خواستار تغییر محل اقامت امام شدند. بنابراین این بار عراق به عنوان محل تبعید امام انتخاب شد. تبعید در عراق برخلاف ترکیه، بیش از یک دهه طول کشید. امام تا مهر ماه ۱۳۵۷ در عراق به سر برد؛ اما در مهر همان سال به طور ناگهانی به فرانسه منتقل شد. امام از هنگام ورود به پاریس و استقرار در نوفل لوشاتو، همواره توسط مأموران ساواک در فرانسه مراقبت می‌شد. [\[۱\]](#) این مهاجر بزرگ با کاروان کوچک همراهش، برای خدا، به سوی خدا و در راه خدا، هجرتی تاریخی و سرنوشت ساز را آغاز نمود و معظم له در محله نوفل لوشاتو در حومه پاریس اقامت گزید. در مدت اقامت چهارماهه امام در پاریس، نوفل لوشاتو، به مهم‌ترین مرکز خبری جهان تبدیل شده بود. [\[۲\]](#)

نوفل لوشاتو بعد از حضور امام

با حضور امام در نوفل لوشاتو این دهکده کوچک و تقریباً گمنام به تیترو اول بسیاری از روزنامه‌های دنیا تبدیل شد. به همان اندازه که تحولات سیاسی ایران شتاب می‌گرفت به همان اندازه نیز نام نوفل لوشاتو پررنگ‌تر می‌شد. دلیل این موضوع نقش امام در رهبری جریان انقلاب بود. امام علیرغم آنکه به دور از ایران بود اما تمام تحولات را دنبال می‌کرد و نسبت به حوادث مختلف،

واکنش‌های لازم را نشان می‌داد. حضور امام در نوفل لوشاتو موجد تحولات جدیدی برای مردم ایران و حتی مردم فرانسه بود و فضای متفاوتی را به وجود آورد. در خاطرات یکی از ایرانیانی که به نوفل لوشاتو سفر کرده و این دهکده را در آن دوره از نزدیک دیده بود پیرامون فضای این دهکده و تصوراتی که برخی از فرانسویان از امام داشتند، آمده است: «یک تصویری از حضرت امام در نوفل لوشاتو هست که بسیار زیباست. فرانسوی‌ها این عکس امام را بزرگ کردند و در سر چهارراه‌ها می‌فروختند آن‌ها می‌گفتند که این شخص عیسی مسیح است. ما وقتی می‌دیدیم این عکس امام را آن‌ها می‌فروشدند و به آن علاقه دارند خیلی لذت می‌بردیم...» [۳]

در خاطرات پیتر شولاتور از خبرنگاران مشهور فرانسوی-آلمانی نیز پیرامون تاثیر حضور امام در نوفل لوشاتو بر حوادث ایران و فضای این دهکده آمده است: «...ولی ناگهان روح الله خمینی در خانه کوچک و محقر نوفل لوشاتو پیدا شد. از تابستان همان سال خون شهدا در خیابان‌های تهران جاری بود و اکنون این پیرمرد مقدس همه کفار و منافقین را که پیرو مکتب ماتریالیسم علمی بودند، تحت الشعاع قرار داده بود» [۴]. شولاتور در بخشی از خاطرات خود نیز به تاثیر حضور امام بر دانشجویانی ایرانی سوربن اشاره کرده و آورده است: «دانشجویان ایرانی دانشگاه سوربن در نوفل لوشاتو اجتماع کرده و اتوبوسها از منطقه روهر آنجا سرازیر بودند که مسافری آنها را کارگران و تحصیل کرده‌های ایرانی مقیم اروپا تشکیل دادند. آنها با دیدن این مرد مقدس از قم ناگهان به یاد سوره‌های قرآن و نماز و قبله افتادند و یکباره از درون ضمیر ناخودآگاه خود فریاد خشمگین دیرینه اسلامی را سر دادند.» [۵]

تاثیر امام بر حوادث انقلاب

دوران حضور امام در نوفل لوشاتو مصادف با دوران تحقق بسیاری از نهادهای انقلابی و حکومت جدید بود. به عبارتی اگر پیش از آن امام به تئوری پردازی و یا ایجاد پایه‌های تئوریک حکومت پرداخته بود؛ در نوفل لوشاتو عملاً دستور اجرا و تحقق نهادهای سیاسی را می‌داد. امام در این دوره به طور مستقیم پیرامون بسیاری از حوادث از جمله اعتصاب مطبوعات، اعتصاب کارکنان نفت، کشتار دانش‌آموزان و دانشجویان در ۱۳ آبان، انتخاب بختیار به عنوان نخست‌وزیر جدید و... واکنش نشان داده و رهنمودهای خود را اعلام می‌کرد. چنانچه پس از مهاجرت امام خمینی به فرانسه و اقامت در محله نوفل لوشاتو به دستور حضرت امام جهت پیشبرد اهداف انقلاب و تأسیس حکومت جدید، در سال ۱۳۵۷ در داخل کشور شورای انقلاب به ریاست شهید مطهری ایجاد شد. [۶] این شورا توانست بر اوضاع سیاسی کشور کنترل و نظارت داشته باشد و زمینه‌های انتقال حکومت از پهلوی به جمهوری اسلامی را ایجاد کند. البته شورای انقلاب، تنها یکی از نهادهایی بود که در دوران حضور امام در نوفل لوشاتو شکل گرفت. در کنار شورای انقلاب، بسیاری از تصمیمات مهم سیاسی نیز در این دوره گرفته شد و در واقع حکومت پهلوی به آخرین روزهای عمر خود نزدیک شد. این وضعیت کاملاً دور از انتظار و برخلاف پیش‌بینی حکومت پهلوی بود. زیرا فرانسه به دلیل آنکه مدعی برخورداری از حکومت دموکراتیک بود برای حفظ ظاهر هم که شده نتوانست مانع از فعالیت‌های سیاسی مردم و نیز ملاقات مبارزان انقلاب با امام شود و همین ویژگی در پیشبرد تحولات انقلاب تاثیر بسزایی داشت. موضوعی که احتمالاً حکومت فکر آن را نکرده بود.

انتخاب نوفل لوشاتو با هدف دور کردن امام از ایران و قرار دادن او در کشوری غربی و حامی حکومت شاه صورت گرفت. شاه امیدوار بود با انتخاب کشور فرانسه به عنوان تبعیدگاه امام بتواند تسلط و کنترل بیشتری بر اوضاع داشته باشد. اما همه چیز برخلاف انتظار پیش رفت و نه تنها کنترل حکومت فرانسه و ایران بر امام افزایش نیافت بلکه می توان گفت حکومت عملاً تسلط خود را بر اوضاع از دست داد؛ زیرا نوفل لوشاتو خیلی زود تبدیل به محل ملاقات مبارزان انقلابی با امام شد. موضوعی که پیش از آن و در کشور عراق با محدودیت های زیادی همراه بود.

[۱] - مظفر شاهی، ساواک - سازمان اطلاعات و امنیت کشور (۱۳۵۷) - ، (۱۳۳۵) ص ۶۰۶

[۲] - روزشمار تاریخ، اصفهان، مرکز تحقیقات رایانه ای قائمیه اصفهان، همان، ص ۵۳۴

[۳] - محمدرضا احمدی، خاطرات حجت الاسلام والمسلمین محمد افشاری، تهران، موسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۰، صص ۱۳۱-۱۳۲

[۴] - محمد جواد صاحبی، قم از نگاه بیگانگان، قم، زائر- آستان مقدس حضرت معصومه علیها السلام، ۱۳۸۴، ص ۲۵۳

[۵] - همانجا.

[۶] [۶] - مهدی قیصری، یار امام، یاور امام، زندگی و مبارزات آیت الله محمدرضا مهدوی کنی، تهران، موسسه فرهنگی هنری و انتشارات مرکز اسناد انقلاب اسلامی، ۱۳۹۵، صص ۱۲۲-۱۲۳

آدرس مطلب :

<https://www.cafetarikh.com/news/۵۰۰۴/خیمنی-امام-حضور-دوران-لوشاتو-نوفل/>